

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA LEŚNICTWA I PRZEMYSŁU DRZEWNEGO

z dnia 30 kwietnia 1983 r.

w sprawie wprowadzenia gatunkowej ochrony roślin.

Na podstawie art. 15 ustawy z dnia 7 kwietnia 1949 r. o ochronie przyrody (Dz. U. Nr 25, poz. 180) zarządza się, co następuje:

§ 1. Uznaje się za podlegające całkowitej ochronie następujące gatunki dziko rosnących roślin:

drzewa:

- 1) cis pospolity (*Taxus baccata*),
- 2) limba (*Pinus cembra*),
- 3) brzoza ojcowiska (*Betula oycoviensis*),
- 4) jarzab szwedzki (*Sorbus intermedia*) i jarzab brekinia (*Sorbus torminalis*),

krzewy i krzewinki:

- 5) kosodrzewina (*Pinus mughus*),
- 6) sosna błotna (*Pinus uliginosa*),
- 7) brzoza niska (*Betula humilis*) i brzoza karłowata (*Betula nana*),
- 8) woskownica europejska (*Myrica gale*),
- 9) wierzba borówkolista (*Salix myrtillifolia*) i wierzba lapońska (*Salix Lapponum*),
- 10) malina moroszka (*Rubus chamaemorus*),
- 11) wiśnia karłowata (*Cerasus fruticosa*),
- 12) szczodrzeniec zmienny (*Cytisus albus*),
- 13) wawrzynek wilczelyko (*Daphne mezereum*) i wawrzynek główkowy (*Daphne cneorum*),
- 14) rokitnik zwyczajny (*Hippophaë rhamnoides*),
- 15) kłokoczka południowa (*Staphylea pinnata*),
- 16) bluszcz pospolity (*Hedera helix*),
- 17) różanecznik żółty (*Rhododendron flavum*),
- 18) chamedafne północna (*Chamaedaphne calyculata*),

- 19) wrzosiec bagienny (*Erica tetralix*),
- 20) wiciokrzew pomorski (*Lonicera periclymenum*),
- 21) zimozioł północny (*Linnaea borealis*),

rośliny zielne:

- 22) długosz królewski (*Osmunda regalis*),
- 23) pióropusznik sirusi (*Matteucia struthiopteris*),
- 24) podrzeń żebrowiec (*Blechnum spicant*),
- 25) jęczyznik zwyczajny (*Phyllitis scolopendrium*),
- 26) salwinia pływająca (*Salvinia natans*),
- 27) skrzyp olbrzymi (*Equisetum maximum*),
- 28) widłaki (*Lycopodium*) — wszystkie gatunki, z tym że wolno ścinać kłosa zarodnikowe, lecz nie wolno ich zrywać,
- 29) poryblin jeziorny (*Isoetes lacustris*) i poryblin kolczasty (*Isoetes echinospora*),
- 30) goździki (*Dianthus*) — wszystkie gatunki, z wyjątkiem goździka kartuzka (*Dianthus carthusianorum*) i goździka kropkowanego (*Dianthus deltoides*),
- 31) łyszczec wiechowaty (*Gypsophila paniculata*),
- 32) lepnica litewska (*Silene lithuanica*),
- 33) pełnik europejski (*Trollius europaeus*),
- 34) pluskwica europejska (*Cimicifuga europaea*),
- 35) orlik pospolity (*Aquilegia vulgaris*),
- 36) tojad (*Aconitum*) — wszystkie gatunki,
- 37) powojnik prosty (*Clematis recta*),
- 38) sasanki (*Pulsatilla*) — wszystkie gatunki,
- 39) zawilec narcyzowy (*Anemone narcissiflora*) i zawilec wielkokwiatowy (*Anemone silvestris*),
- 40) miłek wiosenny (*Adonis vernalis*),
- 41) grążel żółty (*Nuphar luteum*) i grążel drobny (*Nuphar pumilum*),

- 42) warzucha polska (*Cochlearia polonica*);
- 43) rosiczki (*Drosera*) — wszystkie gatunki,
- 44) rojniki (*Sempervivum*) — wszystkie gatunki,
- 45) parzydło leśne (*Aruncus silvester*),
- 46) ostrolódka kosmata (*Oxytropis pilosa*),
- 47) groszek wschodniokarpacki (*Lathyrus laevigatus*),
- 48) kotewka — orzech wodny (*Trapa natans*),
- 49) len złocisty (*Linum flavum*) i len włochaty (*Linum hirsutum*),
- 50) dyptam jesionolistny (*Dictamnus albus*),
- 51) mikołajek nadmorski (*Eryngium maritimum*),
- 52) arcydzięgiel litwor (*Archangelica officinalis*),
- 53) mlecznik nadmorski (*Glaux maritima*),
- 54) pierwiosnka omączona (*Primula farinosa*),
- 55) pomocnik baldaszkowy (*Chimaphila umbellata*),
- 56) wielosił błękitny (*Polemonium coeruleum*),
- 57) zmijowiec czerwony (*Echium rubrum*),
- 58) lulecznica kraińska (*Scopolia carniolica*),
- 59) naparstnica zwyczajna (*Digitalis grandiflora*),
- 60) gnidosz królewski (*Pedicularis sceptrum-Carolinum*) i gnidosz rozestany (*Pedicularis silvatica*),
- 61) goryczki (*Gentiana*) — wszystkie gatunki, z wyjątkiem goryczki trojeściowej (*Gentiana asclepiadea*),
- 62) niebielistka trwała (*Sweetia perennis*),
- 63) grzybieńczyk wodny (*Limnanthemum nymphoides*),
- 64) barwinek pospolity (*Vinca minor*),
- 65) zerwa kulista (*Phyteuma orbiculare*),
- 66) lobelia jeziorna (*Lobelia Dortmanna*),
- 67) ożota zwyczajna (*Linosyris vulgaris*),
- 68) szarotka alpejska (*Leontopodium alpinum*),
- 69) arnika górską (*Arnica montana*),
- 70) omieg górski (*Doronicum austriacum*),
- 71) dziewięciśń popłocholistny (*Carlina onopordifolia*) i dziewięciśń bezłodygowy (*Carlina acaulis*),
- 72) ostrożeń pannoński (*Cirsium pannonicum*),
- 73) wężymord stepowy (*Scorzonera purpurea*),
- 74) kosatka kielichowa (*Tofieldia calyculata*),
- 75) pajęcznica liliowata (*Anthericum liliago*),
- 76) lilia złotogłów (*Lilium martagon*),
- 77) szachownica kostkowata (*Fritillaria meleagris*),
- 78) śniedek cienkolistny (*Ornithogalum Gussonei*) i śniedek baldaszkowaty (*Ornithogalum umbellatum*),
- 79) szafirek miękki (*Muscari comosum*) i szafirek drobnokwiatowy (*Muscari botryoides*),
- 80) śnieżyca wiosenna (*Leucoium vernum*),
- 81) śnieżyczka przebiśnieg (*Galanthus nivalis*),
- 82) mieczyk błotny (*Gladiolus paluster*) i mieczyk dachówkowy (*Gladiolus imbricatus*),
- 83) szafran spiski (*Crocus scepusiensis*),
- 84) kosaćce (*Iris*) — wszystkie gatunki, z wyjątkiem kosaćca złotego (*Iris pseudoacorus*),
- 85) turówka wonna (*Hierochloë odorata*),
- 86) ostnice (*Stipa*) — wszystkie gatunki,
- 87) storczykowate (*Orchidaceae*) — wszystkie gatunki,

g r z y b y:

- 88) smardzowate (*Morchellaceae*) — wszystkie gatunki,
- 89) szmaciak gałęzisty (*Sparassis crispa*),

- 90) soplówka gałęzista (*Hericium ramosum*) i soplówka jodłowa (*Hericium coralloides*),
- 91) modrzewnik lekarski (*Laricifomes officinalis*),
- 92) flagowiec olbrzymi (*Meripilus giganteus*),
- 93) żagwica listkowata (*Grifola frondosa*) i żagwica okółkowa (*Grifola umbellata*),
- 94) szyszkowiec szyszkowaty (*Strobilomyces floccopus*),
- 95) podgrzybek pasożytniczy (*Xerocomus parasiticus*),
- 96) purchawica olbrzymia (*Langermannia gigantea*),
- 97) sromotnikowate (*Phallaceae*) — wszystkie gatunki.

§ 2. 1. Zabrania się:

- 1) niszczenia, zrywania, ścinania lub usuwania z naturalnych stanowisk (wykopywania) roślin podlegających całkowitej ochronie (§ 1) oraz zbrywania, nabywania, przenoszenia i wywożenia ich za granicę w stanie świeżym lub suszonym,
- 2) niszczenia owocników wszelkich gatunków grzybów nie zbieranych w celach konsumpcyjnych na ich naturalnych stanowiskach w lasach, na łąkach, w murawach, zaroślach itp.,
- 3) rozgrzebywania ściółki leśnej w poszukiwaniu i przy zbiorze grzybów jadalnych.

2. Przepisu ust. 1 pkt 1 nie stosuje się do roślin gatunków chronionych hodowanych w plantacjach i ogrodach, z tym że przenoszenie, przesyłanie i sprzedawanie hodowanych roślin gatunków chronionych może odbywać się wyłącznie na podstawie zezwoleń udzielanych przez terenowy organ administracji państwowej stopnia wojewódzkiego.

§ 3. Jeżeli zmiany środowiska przyrodniczego wywołane działalnością człowieka spowodują zagrożenie roślin podlegających całkowitej ochronie (§ 1), terenowy organ administracji państwowej stopnia wojewódzkiego jest obowiązany podjąć stosowne działanie w celu zapewnienia trwałego zachowania danego gatunku bądź zapobieżenia szkodom lub ich ograniczenia.

§ 4. Terenowy organ administracji państwowej stopnia wojewódzkiego może po zasięgnięciu opinii wojewódzkiego komitetu ochrony przyrody lub Zakładu Ochrony Przyrody i Zasobów Naturalnych Polskiej Akademii Nauk udzielać zezwoleń na zbieranie i przenoszenie lub przesyłanie roślin podlegających całkowitej ochronie (§ 1) w celach naukowych, dydaktycznych i hodowlanych.

§ 5. Uznaje się za podlegające częściowej ochronie następujące gatunki roślin leczniczych i przemysłowych dziko rosnących:

porosty:

- 1) płucnica islandzka (*Cetraria islandica*), granicznik płucnik (*Lobaria pulmonaria*) oraz wszystkie gatunki rodzaju brodaczka (*Usnea*); zbiór porostów nadrzewnych jest dopuszczalny tylko z drzew ściętych w normalnym trybie gospodarki leśnej,

krzewy i krzewinki:

- 2) porzeczka czarna (*Ribes nigrum*),
- 3) wilżyna ciernista (*Ononis spinosa*),
- 4) kruszyna pospolita (*Frangula alnus*),
- 5) bagno zwyczajne (*Ledum palustre*),

- 6) mącznica lekarska (*Aristolochia sylvatica*),
- 7) kalina koralowa (*Viburnum opulus*),

rośliny zielne:

- 8) paprotka zwyczajna (*Polypodium vulgare*),
- 9) kopytnik pospolity (*Asarum europaeum*),
- 10) grzybień biały (*Nymphaea alba*) i grzybień północny (*Nymphaea candida*),
- 11) pierwiosnka wyniosła (*Primula elatior*) i pierwiosnka lekarska (*Primula officinalis*),
- 12) pokrzyk wilcza jagoda (*Atropa belladonna*),
- 13) marzanka wonna (*Asperula odorata*),
- 14) naparstnica purpurowa (*Digitalis purpurea*),
- 15) centuria pospolita (*Centaurium umbellatum*),
- 16) goryczka trojeściowa (*Gentiana asclepiadea*),
- 17) kocanki piaskowe (*Helichrysum arenarium*),
- 18) ciemiężca biała (*Veratrum album*), ciemiężca zielona (*Veratrum Lobelianum*) i ciemiężca czarna (*Veratrum nigrum*),
- 19) zimowit jesienny (*Colchicum autumnale*),
- 20) konwalia majowa (*Convallaria majalis*),
- 21) turzyca piaskowa (*Carex arenaria*),
- 22) turówka leśna (*Hieracloë australis*).

§ 6. W odniesieniu do roślin podlegających częściowej ochronie (§ 5) stosuje się następujące ograniczenia:

- 1) pozyskiwanie ze stanu dzikiego roślin i ich części może odbywać się tylko na określonych obszarach i w ilościach uzgodnionych przez zainteresowane zbiorem instytucje z właściwymi terenowymi organami administracji państwowej stopnia wojewódzkiego i Naczelnym Konserwatorem Przyrody,
- 2) zbioru roślin i ich części mogą dokonywać tylko osoby imiennie upoważnione przez instytucje określone w pkt 1.

§ 7. Traci moc rozporządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 28 lutego 1957 r. w sprawie wprowadzenia gatunkowej ochrony roślin (Dz. U. Nr 15, poz. 78).

§ 8. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 czerwca 1983 r.

Minister Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego: *W. Kozłowski*